

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Oleszek

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 12 marca 2013 r. **nr** (...)

I. **zmienia** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przywraca wnioskodawcy K. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w ustawowej wysokości na okres 2 lat, począwszy od dnia od 1 lutego 2013 r.,

II. **stwierdza** odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 636/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 sierpnia 2013 r.

Decyzją z dnia 12 marca 2013 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy K. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W podstawie prawnej decyzji podano ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009 r. poz. 1227 ze zm.). W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawca orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 6 marca 2013 r. nie został uznany za osobę niezdolną do pracy, a zatem brak jest podstaw do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wnioskodawca K. K. w dniu 3 kwietnia 2013 r. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę,

W uzasadnieniu wskazał, że zaskarżona decyzja jest dla niego krzywdząca, od 1999 r. był nieprzerwanie częściowo niezdolny do prac. Stan jego zdrowia sukcesywnie się pogarsza

i nieuprawnione jest twierdzenie, że odzyskał zdolność do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, na podstawie tych samych przepisów prawa, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu podkreślono, że według stanowiska Komisji Lekarskiej ZUS wyrażonej w orzeczeniu z dnia 6 marca 2013 r. wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy.

Sąd Okręgowy w Przemyślu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. K., urodzony w dniu (...), złożył po raz pierwszy w dniu 4 października 1999 r., wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Lekarz orzecznik ZUS rozpoznał wówczas u wnioskodawcy:

- nadciśnienie tętnicze II st.
- dyskopatię szyjną i lędźwiową z przewlekłym zespołem bólowym korzeniowym.

Uznał, że istniejące schorzenia częściowo ograniczają zdolności do pracy. W związku z tym decyzją z dnia 15 listopada 1999 r. ZUS O/R. przyznał mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres do 31 maja 2000 r.

W latach 2001-2011 po badaniach kontrolnych, lekarze orzecznicy ZUS, sześć razy uznali wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy, oprócz schorzeń rozpoznanych w 1999 r. wskazali, że wnioskodawca choruje też na:

- chorobę niedokrwienną serca (podejrzenie)

W rezultacie nieprzerwanie do 31 stycznia 2013 r. wnioskodawca pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Dowód: 1) akta organu rentowego:

- wniosek rentowy z dnia 4.10.1999 r.,
- orzeczenia lekarza orzecznika z dnia 31.07.1999 r. i z lat 2000-2011,
- decyzja rentowa z dnia 15.11.1999 r. i z lat 2000-2011,
- dokumentacja medyczna.

W dniu 11 stycznia 2013 r. wnioskodawca ponowił wniosek rentowy. Lekarz orzecznik, po zasięgnięciu opinii konsultantów kardiologa i neurologa, rozpoznał u wnioskodawcy:

- nadciśnienie tętnicze bez powikłań narządowych,
- stabilną chorobę wieńcową (...),
- zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z dyskopatią lędźwiową,
- zespół bólowy kręgosłupa w okresie remisji objawów.

Następnie przyjął, że stan ogólny badanego jest zadowalający, jest on wydolny krążeniowo

i oddechowo, narząd ruchu również jest sprawny.

Stanowisko to podtrzymała także Komisja Lekarska w orzeczeniu z dnia 6 marca 2013 r. W uzasadnieniu wskazała, że ani schorzenia układu krążeniowego, ani z zakresu narządu ruchu, nie ograniczają zdolności do zarobkowania. Po wieloletnim leczeniu nastąpiła poprawa stanu zdrowia, uzyskano stabilność długotrwałą istniejących schorzeń.

Decyzją z dnia 12 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił więc wnioskodawcy dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Dowód: 1) akta organu rentowego:

- wniosek rentowy z dnia 11.01.2013 r.,
- orzeczenie lekarza orzecznika z dnia 11.02.2013 r.,
- orzeczenie Komisji lekarskiej z dnia 6.03.2013 r.,
- decyzja odmowna z dnia 12.03.2013 r.

Na skutek odwołania wnioskodawcy tut. Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów: internisty-kardiologa, neurologa i chirurga-ortopedy na okoliczność czy odwołujący się – z zawodu murarz – jest nadal częściowo niezdolny do pracy czy jest to niezdolność trwała, czy okresowa i do kiedy oraz kiedy powstała?

W opinii z dnia 5 czerwca 2013 r. biegli lekarze stwierdzili u wnioskodawcy następujące schorzenia:

- chorobę niedokrwienną serca (...)/III,
- nadciśnienie tętnicze zaawansowane II stopnia (...),
- zespoły bólowe kręgosłupa bez objawów korzeniowych na tle zmian zwyrodnieniowych.

Biegli opierając się na wywiadzie, badaniu i kartach z leczenia szpitalnego, zwłaszcza kardiologicznego z dnia 5 kwietnia 2013 r. stwierdzili u wnioskodawcy chorobę niedokrwienną serca z bólami dusznicowymi po niezbyt dużych wysiłkach z dodatnim testem wysiłkowym oraz zaburzeniami kurczliwości lewej komory w echokardiografii. Również nadciśnienie tętnicze jest zaawansowane z istotnym przerostem mięśnia lewej komory i przegrody oraz powiększeniem lewej komory i lewego przedsionka, jak też względnej niedomykalności zastawki dwudzielnej. Choroby te powodują, że układ krążenia nie jest wydolny.

Natomiast w zakresie badania neurologiczno-ortopedycznego nie stwierdzono niewydolność narządu ruchu. Biegli neurolog i chirurg-ortopeda stwierdzili u wnioskodawcy prawidłowy zakres ruchów w stawach obwodowych, bez objawów korzeniowych i rozciągowych. Stwierdzono jedynie niewielkie ograniczenie ruchomości kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego.

W rezultacie biegli wskazali, że to schorzenia serca i układu krążenia w istotnym stopniu zmniejszają sprawność organizmu i tolerancję wysiłku. Schorzenia te mają charakter postępujących zmian z wiekiem, stąd nie można mówić o żadnej trwałej poprawie. Utrzymujące się schorzenia nadal powodują utratę zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez wnioskodawcę kwalifikacji. Faktycznie w stanie zdrowia wnioskodawcy nie nastąpiła istotna poprawa. Istniejące schorzenia serca i układu krążenia powodują nadal częściową niezdolność do pracy, na okres 2 lat.

Zarzuty do tej opinii złożył organ rentowy podważając ją tak pod względem orzecznictwem, jak i formalno-prawnym. Przewodniczący Komisji Lekarskich ZUS podniósł, że zwłaszcza opinia biegłego internisty-kardiologa budzi zastrzeżenia. Jest niepełna

i zupełnie nie odnosi się do stanowiska konsultanta – kardiologa. W konsekwencji wniósł o przeprowadzenie dodatkowego dowodu z opinii kolejnego biegłego specjalisty kardiologa oraz z zakresu medycyny pracy z listy Sądu Okręgowego w Rzeszowie celem ustalenia, czy naruszenie sprawności organizmu wnioskodawcy spowodowane jest stopniem zaawansowania schorzeń układu sercowo-naczyniowego.

Dowód: 1) opinia biegłych lekarzy sądowych z dnia 5.06.2013 r. k. 11-12,

2) zarzuty organu rentowego z dnia 19.07.2013 r. – k. 17-18,

3) dokumentacja medyczna k. 10

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca K. K. z zawodu murarz zawodowo przepracował blisko 30 lat, wykonując wyłącznie wyuczone prace na budowach. Przez ostatnie 14 lat miał ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Problemy z nadciśnieniem tętniczym ujawniły się podczas rutynowych badań kontrolnych w czasie zatrudnienia. Okazało się, że przy istniejących schorzeniach nie może pracować na wysokości, co dyskwalifikowało go z pracy.

Pobierając rentę z tytułu niezdolności do pracy nie podejmował dodatkowego zatrudnienia, cały czas pozostaje w leczeniu, zwłaszcza kardiologicznym, 8 razy był na leczeniu szpitalnym. Obecnie ma skierowanie na badanie koronograficzne.

Obecnie jest zarejestrowany jako bezrobotny.

Dowód: 1) akta organu rentowego:

- kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych,

- świadectwa pracy,

- dokumentacja z leczenia

2) zeznania wnioskodawcy (11 min. nagrania)

Sąd postanowił pominąć zarzuty organu rentowego z uwagi na to, iż są one jedynie polemiką z jednoznaczną opinią biegłych. Opinia biegłych ma na celu ułatwienie Sądowi należytej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Zdaniem Sądu potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii.

Dokonując powyższych ustaleń Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, których wiarygodność nie została przez strony obalona. Ponadto za wiarygodną uznał opinię biegłych lekarzy sądowych z dnia 5 czerwca 2013 r. Opinia ta została sporządzona w sposób rzetelny

i kompleksowy, z uwzględnieniem i ustosunkowaniem się do wydanych w sprawie opinii orzeczników ZUS oraz wyników badań specjalistycznych. Biegły kardiologa jednoznacznie wskazał, że analiza dokumentacji medycznej oraz bezpośrednie badanie wnioskodawcy dały podstawę do stwierdzenia, że z powodu schorzeń układu sercowo-naczyniowego jest on nadal niezdolny do pracy. Opinia ta zawiera elementy niezbędne dla oceny przez Sąd stopnia naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy, jego ewentualnej zdolności do pracy oraz okresu powstania tej niezdolności. Przy badaniu biegli uwzględnili przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty z leczenia, szczegółowo opisali przebieg badania przedmiotowego z analizą przedstawionych wyników badań oraz dołączonej dokumentacji z leczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie (art. 107 cyt. ustawy).

Do nabycia prawa do reny niezbędne jest równoczesne wystąpienie trzech przesłanek. W nin. sprawie sporna okazała się kwestia istnienia u wnioskodawcy niezdolności do pracy oraz stopnia tej niezdolności.

Niezdolną do pracy, w rozumieniu przepisu art. 12 cyt. ustawy, jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy – osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 2 i 3 cyt. ustawy).

Z kolei czynniki uwzględniane przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy wymienione są w art. 13 ust. 1 cyt. ustawy. Są to: okoliczności o charakterze medycznym – stopień naruszenia sprawności organizmu i możliwość przywrócenia jej w drodze leczenia

i rehabilitacji oraz okoliczności o charakterze socjalnym – możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy i celowość przekwalifikowania zawodowego, przy uwzględnieniu rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych. Oceniając stopień niezdolności do pracy rzeczą Sądu nie jest badanie przyczyn, które złożyły się na dany stan chorobowy. Równocześnie bez wpływu na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy pozostaje sytuacja związana z warunkami dotychczasowego zatrudnienia wnioskodawcy, czy kłopotami ze znalezieniem pracy.

Sąd przyjął, uwzględniając w tym zakresie opinię biegłych sądowych, że głównym schorzeniem wnioskodawcy K. K. są zaburzenia w zakresie układu naczyniowo-krażeniowego spowodowane chorobą serca oraz nadciśnieniem tętniczym, utrzymującymi się od ponad 14 lat. Istniejące dolegliwości mają charakter przewlekły, mimo stosowanego intensywnego leczenia. Wnioskodawca z powodu wskazanych chorób

w sposób znaczny ma ograniczoną wydolność podstawowych układów naczyniowego

i krążenia, co w konsekwencji narusza sprawność jego organizmu i uzasadnia uznanie go za osobę częściowo niezdolną do pracy, okresowo na 2 lat.

Ze względu na znaczne naruszenie sprawności organizmu i przyczyn, które go spowodowały wnioskodawca nie jest zdolny do podjęcia pracy w wykonywanym zawodzie murarza.

Ważne dla oceny odwołania wnioskodawcy pozostaje też to, że przez blisko 30 lat pracy zawodowej był zatrudniony jako murarz i robotnik budowlany. Ze względu na znaczne naruszenie sprawności organizmu i przyczyn, które go spowodowały nie jest zdolny do podjęcia pracy w tym wyuczonym i jedynym wykonywanym zawodzie. Równocześnie

trudno dziś wymagać, aby przy istniejących schorzeniach, w wieku 60 lat i z wykształceniem zawodowym, wnioskodawca zdobył nowe kwalifikacje.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami i art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd Okręgowy ustalił, iż wnioskodawca K. K. ma dalsze prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres 2 lat w ustawowej wysokości, począwszy od dnia 1 lutego 2013 r. tj. daty wstrzymania wypłaty świadczenia, stąd w pkt I wyroku orzeczono o zmianie zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. ustalenie stopnia niezdolności do pracy wnioskodawcy możliwe było na etapie postępowania przed organem rentowym. Ustalenie tej okoliczności dopiero przed Sądem, na podstawie dołączonej już wcześniej dokumentacji nie zwalnia organu rentowego z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia rentowego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.